

POLISI CWRICWLWM

Cyflwyniad

Yn “Y Cwricwlwm 5 - 16” (AEM 1985) diffinnir cwricwlwm yr ysgol fel “yr holl weithgareddau hynny, a gynlluniwyd neu a anogwyd o fewn y fframwaith cyfundrefnol, i hyrwyddo datblygiad deallusol, personol, cymdeithasol a chorfforol ei disgyblion. Yn ogystal â'r rhaglen ffurfiol o wersi mae'n cynnwys y rhaglen o weithgareddau cyfoethogi ac allgyrsiol ynghyd â'r nodweddion hynny sy'n creu ethos yr ysgol megis ansawdd y berthynas rhwng unigolion, y pwyslais a roddir ar sicrhau cyfle cyfartal, y gwerthoedd a adlewyrchir yn y modd y mae'r ysgol yn gweithredu ac yn cael ei threfnu a'i rheoli”.

Gwelir bellach fod pwyslais cynyddol ar ddatblygiad sgiliau Llythrennedd, Rhifedd, TGCH a Datblygu Meddwl, ar draws y cwricwlwm er mwyn darparu profiadau cydlynus, datblygol i ddisgyblion. Mae datblygiad y sgiliau hyn yn allweddol er mwyn galluogi disgyblion yr ysgol i ddysgu'n effeithiol a gwneud cynnydd. Yn atodol, mae hyrwyddo'r Cwricwlwm Cymreig, Cymru Ewrop a'r Byd, Sgiliau Creadigol a Sgiliau Addysg Personol a Chymdeithasol yn ganolog i amcanion cwricwlwm yr ysgol.

Mae diwallu gofynion y Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol (FfLIRh), 2013, yn flaenoriaeth i'r ysgol gyfan. Mae diwygiadau i holl gynlluniau gwaith yr ysgol yn arddangos yn glir fod yr ysgol yn ymraffael â'r her er mwyn hyrwyddo a meithrin y medrau allweddol yma i'r eithaf. Mae'r FfLIRh yn adnodd allweddol wrth gynllunio'r cwricwlwm. Mae hefyd yn disodli'r agweddau Cyfathrebu a Rhifedd o'r Fframwaith Sgiliau 2008. Bydd yr ysgol yn ffocysu ar sicrhau mai sgiliau Llythrennedd a Rhifedd yw prif ffocws gwaith cynllunio yng nghyd-destun pob pwnc ac felly daw cynllunio cwricwlwm mewn ffordd glir a chydlynol yn elfen hanfodol o lwyddiant ar draws yr ysgol. Wrth gyflwyno'r FfLIRh bydd yr ysgol yn sicrhau fod y gwaith cynllunio yn cynnwys camau pendant i ddatblygu Sgiliau Llythrennedd a Rhifedd fel prif ffocws ac nid fel agwedd ychwanegol.

Mae'r ddogfen 'Fframwaith sgiliau ar gyfer dysgwyr 3-19 oed yng Nghymru' (2008) hefyd yn cynorthwyo athrawon i gynllunio'n briodol yng nghyd-destun y gwahanol sgiliau uchod ar draws y cwricwlwm.

Mae'r ysgol hefyd wedi ymrwymo'n llwyr i ddiwallu gofynion y Mesur Dysgu a Sgiliau (Cymru), 2009. Ers Medi 2011 mae'r Ysgol wedi bodloni'r gofynion yng Nghyfnod Allweddol 4 a 5. Mae'r Ysgol yn cydweithio o fewn Partneriaeth Ysgolion 'Cyfleoedd' (Ysgolion Cyfun Cymer Rhondda, Garth Olwg, Llanhari a Llangynwyd) er mwyn ehangu'r ddarpariaeth alwedigaethol yng Nghyfnod Allweddol 5.

Mae'r cwricwlwm ysgol gyfan hefyd yn diwallu gofynion y cyhoeddiadau canlynol:

- Gyrfaoedd a'r byd gwaith:fframwaith i bobl ifanc 11 i 19 oed yng Nghymru, 2008.
- Fframwaith addysg bersonol a chymdeithasol ar gyfer dysgwyr 7 – 19 oed yng Nghymru, 2008.
- Bwyd a Ffitrwydd yn y cwricwlwm yng Nghymru, 2009,
- Cymru, Ewrop a'r Byd- Fframwaith ar gyfer dysgwyr 14-19 oed yng Nghymru, 2009.
- Undod ac Amrywiaeth, 2010.

Yr her i ni, yn Ysgol Gyfun Gymraeg Rhydywaun, yw sicrhau cyfleoedd heriol i ddisgyblion er mwyn iddynt ddatblygu'r sgiliau hyn yn effeithiol ymhob maes dysgu trwy ddiwygio'r cwricwlwm fel ei bod yn fwy echblyg, yn berthnasol i'r 21 ain ganrif, yn ddysgwr-ganolog ac yn canolbwyntio ar sgiliau, a heb fod o anghenrhiedrwydd wedi'i selio ar bynciau. Dyma oedd y cyngor a roddwyd gan ACCAC, 'Adolygiad o'r cwricwlwm ysgol a threfniadau asesu 5-16'(2004).

Fe gyflwynwyd y Cwricwlwm Cenedlaethol fel rhan o Ddeddf Ddiwygio Addysg 1988, ac mae'n parhau yn sail statudol i ddarpariaeth addysgol yng Nghymru a Lloegr.

Mae'n hanfodol i'r cwricwlwm baratoi disgyblion ar gyfer bywyd a byd gwaith yn unfed ganrif ar hugain gan ddatblygu eu hyder ynghyd a sgiliau sylfaenol a sgiliau allweddol. Mae'r cwricwlwm ysgol wedi ei gynllunio i baratoi'r disgyblion at ddyfodol aml-yrfa lle bydd y pwyslais ar drosi sgiliau o un maes i faes arall. Ffocysir hefyd ar hyrwyddo datblygiad ac ymwybyddiaeth y disgyblion: o'u hunaniaeth gymdeithasol a diwylliannol, eu gwerthfawrogiad o'u treftadaeth Gymreig, a'u dealltwriaeth o bwysigrwydd dwyieithrwydd fel arf allweddol wrth sicrhau cyflogaeth yn y dyfodol. Mae'r agweddau hyn yn greiddiol i'n hethos fel Ysgol Gyfun Gymraeg a'r un mor berthnasol i bynciau eraill y cwricwlwm.

Athroniaeth

Y Cwricwlwm yw calon yr ysgol ac mae'n cynrychioli "yr holl weithgareddau hynny a gynlluniwyd neu a anogwyd o fewn y fframwaith cyfundrefnol, er mwyn budd a lles y disgyblion". Mae darparu Cwricwlwm eang ac addas yn flaenoriaeth gan sicrhau parch cyfartal rhwng y llwybrau dysgu galwedigaethol a chyffredinol. Dylai pawb sydd â rhan yn rheoli'r broses hon o fewn yr ysgol sicrhau fod pob disgybl yn cael mynediad cyfartal i'r cwricwlwm a ddarperir. Dylid darparu ar gyfer plant â ganddynt anghenion addysgol arbennig yn unol â'r Cod Ymarfer (2004). Dylai'r Cwricwlwm ganiatáu i holl ddisgyblion yr ysgol ymgysgu at eu potensial.

Amcanion y Cwricwlwm

Pwrpas y cwricwlwm yw hyrwyddo datblygiad academiaidd, corfforol, cymdeithasol, emosiynol a moesol pob disgybl yn yr ysgol, fel aelodau o gymdeithas, gan eu paratoi ar gyfer bywyd oedolyn a dysgu gydol oes. Dylid felly gynnig cyfle cyfartal i bob disgybl er mwyn sicrhau eu bod yn datblygu hyd eithaf eu gallu.

Mae angen i'r cwricwlwm alluogi disgyblion i arddangos eu doniau ac i'r ysgol ymfalchïo yn yr hyn a gyflawnwyd yn y meysydd academiaidd, diwylliedig a chwaraeon. Os nad yw'r cwricwlwm yn llwyddo i ysgogi disgyblion i fwynhau'r broses o ddysgu, profi llwyddiant ac ymestyn dealltwriaeth yna nid yw yn diwallu anghenion y disgybl nac yn hyrwyddo ethos yr ysgol.

Nodweddion y Cwricwlwm

Bydd y nodweddion canlynol yn sail i gynllunio Cwricwlwm sy'n diwallu anghenion yr ysgol.

- **Ehangder a Chydbwysedd**

Bydd yr ysgol yn ymrwymo'n llwyr i gynnig dewisiadau cadarn i fodloni gofynion y Mesur Dysgu a Sgiliau (2009).

- **Hyblygrwydd**

Dylai'r ddarpariaeth gwricwlaidd ystyried yn llawn anghenion a chyrhaeddiad pob unigolyn. Dylid darparu cwricwlwm sy'n yn ateb gofynion unigol pob disgybl. Dylid ystyried fod gan bob disgybl anghenion penodol a bod rhaid eu galluogi i gyfrannu at weithgareddau'r dosbarth er mwyn cynnal cymhelliant a sicrhau na ragfernir yn erbyn unrhyw garfan - o'r gallu isel, i'r disgyblion mwyaf disglair. Dylid cadw'r hawl i gyfeirio'r disgyblion at gyrsiau addas yng Nghyfnod Allweddol 4 a 5. Gall hyn olygu atal disgybl rhag astudio pwnc penodol neu arallgyfeirio disgybl yn ystod cyfnod astudio os yw'r lefelau cyrhaeddiad yn golygu fod y disgybl yn methu yn y pwnc.

Dylid cynllunio'r defnydd amser - hynny yw hyd a phatrwm y diwrnod, wythnos a thymor ysgol - er mwyn sicrhau'r budd mwyaf i'r disgyblion.

- **Perthnasedd**

Dylai'r ddarpariaeth gwricwlaidd ar gyfer disgyblion ystyried yn llawn eu gofynion, eu diddordebau a'u profiad fel dysgwyr ac unigolion, gan eu paratoi ar gyfer bywyd a'r byd gwaith fel oedolion.

- **Cysondeb**

Dylai'r ddarpariaeth gwricwlaidd sicrhau fod safonau cyrhaeddiad ac ansawdd y dysgu a'r addysgu yn cael eu cynnal a'u gwella.

- **Dilyniant a Datblygiad**

Dylid cynllunio a darparu'r ddarpariaeth gwricwlaidd o fewn ac ar draws y cyfnodau allweddol (CA2-CA3; CA3-CA4; CA4-CA5), gan sicrhau dilyniant ac ansawdd yn y Llwybrau Dysgu.

- **Effeithiolrwydd ac Effeithlonrwydd**

Dylai'r ddarpariaeth gwricwlaidd sicrhau fod ansawdd yr addysg a ddarperir yn cael ei gynnal a'i wella drwy ddefnydd effeithiol o adnoddau.

(Arfernir effeithiolrwydd yr egwyddorion uchod trwy brosesau hunan arfarnu'r ysgol)

Arfarnu ac Adolygu

Dylid adolygu'r cwricwlwm yn flynyddol ac yn systematig yn erbyn meini prawf sy'n mesur sut mae'r cwricwlwm:

- yn cyfrannu at gyflawni safonau cyrhaeddiad a chyflawniad uchel.
- yn adlewyrchu amcanion yr ysgol gan ystyried eu cysondeb a'r graddau y maent yn adlewyrchu'r amcanion a osodwyd ar gyfer plant o oedran ysgol statudol yn Neddf Addysg 1988.
- yn eang a chytbwys yn nhermau profiadau'r disgybl, cynlluniau gwaith pynciau unigol, a chynlluniau'r ysgol ar gyfer darparu elfennau trawsgwricwlaidd.
- yn cydymffurfio â gofynion statudol y Cwricwlwm Cenedlaethol.
- yn cyflwyno cynnwys sy'n addas i gyraeddiadau'r disgyblion.
- wedi ei drefnu'n effeithiol o ran grwpio disgyblion, o fewn dosbarthiadau gallu cymysg, ffrydiau, carfanau neu fandiau; tynnu disgyblion allan o'r dosbarth neu ddarparu cefnogaeth ychwanegol.
- yn paratoi disgyblion ar gyfer cyflogaeth gan arddel nodweddion Dysgu Gydol Oes.
- wedi ei gyfoethogi gan weithgareddau allgyrsiol, sy'n cyfannu'r rhaglen ffurfiol.
- yn caniatáu i bob disgybl fynediad cyfartal i'r holl brofiadau a gynigir gan yr ysgol.

Gwerthoedd Ac Ethos Yr Ysgol

Dylai'r cwricwlwm adlewyrchu gwerthoedd ac ethos yr ysgol a sefydlwyd gan y staff, rheolwyr, rhieni a'r gymuned leol. Mewn ysgol Gymraeg mae ymwybyddiaeth gynyddol ein disgyblion o'r nodweddion hynny sydd wedi rhoi ac yn parhau i roi hunaniaeth gymdeithasol, ddaearyddol, hanesyddol a diwylliannol Gymreig yn allweddol bwysig ar draws y cwrs addysg.

Themâu Traws Gwricwlaidd

Dylid cynnwys gweithgareddau dysgu ac addysgu sydd yn hybu'r themâu canlynol yn y cwricwlwm ffurfiol a chudd, yn ystod y cyfnodau allweddol gwahanol :-

- Y Cwricwlwm Cymreig
- Addysg Gyrfaoedd : Arweiniad a Chynghori
- Dealltwriaeth Economaidd A Diwydiannol
- Addysg a Diwydiant
- Addysg a'r Gymuned
- Addysg Amgylcheddol
- Cyfle Cyfartal
- Addysg Iechyd
- Technoleg Gwybodaeth
- Addysg Aml-ddiwylliannol
- Addysg Personol A Chymdeithasol
- Y Dimensiwn Ewropeaidd a'r Byd
- Iaith Ar Draws Y Cwricwlwm

Wrth reswm, bydd gallu pwnc i hyrwyddo'r themâu hyn yn amrywio yn ôl ei natur a'i ofynion penodol. Fodd bynnag, disgwylir i bob adran gynllunio cyfleoedd i ddisgyblion ddatblygu eu hymwybyddiaeth o'r agweddau hyn yn gynyddol yn ystod eu gyrfa ysgol.

Lluniwyd Ionawr 1996
Cadarnhawyd gan y Llywodraethwyr Ionawr 1996
Cyflwynwyd i'r Penaethiaid Adran Ionawr 1996

Diweddarwyd Medi 1999
Diweddarwyd Medi 2003
Diweddarwyd Medi 2005
Diweddarwyd Medi 2007
Diweddarwyd Hydref 2009
Diweddarwyd Ionawr 2014
Diweddarwyd Medi 2016

Dogfennau perthnasol:

Dogfen Cwricwlwm yr Ysgol 2016-17
Sgiliau ar draws y Cwricwlwm (ACCAC, 2002)
Cwricwlwm o gyfle: Datblygu Potensial yn berfformiad (ACCAC, 2003)
Datblygu'r Cwricwlwm Cymreig (ACCAC, 2003)
Llwybrau Dysgu 14-19 (Llywodraeth Cynulliad Cymru, 2006)
Fframwaith Sgiliau ar gyfer Dysgwyr 3-19 oed yng Nghymru (Llywodraeth Cynulliad Cymru, 2008)
Manteisio i'r eithaf ar y Dysgu (Llywodraeth Cynulliad Cymru, 2008)
Mesur Dysgu a Sgiliau Cymru (Llywodraeth Cynulliad Cymru 2009)
Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol (Llywodraeth Cymru, 2013)
Canllaw ar gynllunio'r cwricwlwm (Llywodraeth Cymru, 2013)